خطر فراموشی میراث طبیعی ایران

یادداشت

حجت‌الله مرادخانی
پژوهشگر و استاد دانشگاه، عضو هیأت‌مدیره انجمن زیست‌محیطی بنار آبدانان

مسأله «فراموشی میراث طبیعی» در ایران، تنها یک بحران زیست‌محیطی یا موضوعی صرفاً برای دغدغه‌مندان حوزه محیط زیست و میراث فرهنگی نیست؛ بلکه خطری بنیادین و چندلایه است که می‌تواند بقای تمدن ایرانی، امنیت ملی و هویت فرهنگی ما را دستخوش چالش‌های جدی کند. این درحالی است که در سال‌های اخیر، میراث طبیعی ایران در پهنه جغرافیای وسیع آن، در معرض آسیب‌ها و تخریب‌های گوناگونی قرار داشته، بی‌آن‌که هرگز این فجایع را به‌عنوان بحران‌هایی سهمگین پنداشته باشیم. در جغرافیای فرهنگی ایران، در هیچ زمانی به اندازه دوره کنونی، طبیعت چنین جدا از انسان نبوده است. کوه‌ها، دشت‌ها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و حیات‌وحش، نه‌تنها پیکره زیست‌محیطی این سرزمین‌اند، بلکه ستون‌های استوار حافظه تاریخی، ساختارهای معیشت بومی، بستر زایش میراث فرهنگی و هنری و از منظری کلان‌تر، عناصر زنده جهان‌بینی ایرانی را شکل داده‌اند. آیا بدون الهام از طبیعت، گنجینه شکوهمند ادبیات تعلیمی و عرفانی ایران شکل می‌گرفت؟

حذف یا نادیده‌انگاشتن میراث طبیعی، شکاف‌هایی عمیق و جبران‌ناپذیر در پیوستار فرهنگی ایران پدید می‌آورد و در بلندمدت، منجر به گسست‌های عمیق اجتماعی، جابه‌جایی‌های جمعیتی و بحران‌های هویتی و اقتصادی غیرقابل‌انکاری خواهد شد. از این منظر، تخریب یک تالاب، آتش‌سوزی یک جنگل یا بی‌توجهی به یک کوهستان، تنها آسیب به محیط‌زیست نیست؛ بلکه زخمی دردناک بر پیکر تمدنی ایران است. اتفاقاتی که شوربختانه در بسیاری موارد برای منافع شخصی به وقوع می‌پیوندد، بی‌آن‌که شاهد بازخواست و پیگیری جدی از افراد یا گروه‌های متخلف باشیم. تهاجمی پنهان و بسیار مخرب که کم از خسارات جنگی ندارد.

ایران از بدو شکل‌گیری، تمدنی مبتنی بر زیست‌بوم و احترام به طبیعت بوده و برهمین اساس، تنوع تحسین‌برانگیز قومی و فرهنگی منحصربه‌فردی دارد. هم‌زیستی مسالمت‌آمیز میان انسان و عناصر طبیعی که در گذر چندین هزار سال، گستره عظیمی از میراث فرهنگی، ادبی و هنری را به جهانیان معرفی کرده است. از نقش کوه‌هایی چون دماوند و الوند در اساطیر ایرانی گرفته تا قداست آب در آیین زرتشتی و شکل‌گیری تمدن‌های کهن در پیرامون رودهایی مانند هیرمند، ارس و کارون، از جمله این همنشینی‌ها و هم‌زیستی‌ها به‌شمار می‌رود. در منظری کلان، فراموشی میراث طبیعی، گسستی جبران‌ناپذیر با ریشه‌های تاریخی و تمدنی ماست.

> نباید فراموش کنیم تخریب جنگل‌ها، مراتع، تالاب‌ها و کوهستان‌ها فقط یک مسأله محلی نیست، بلکه بحران‌هایی در حال رشد هستند که موجودیت سرزمینی ایران را تهدید می‌کنند

از سوی دیگر نباید فراموش کنیم تخریب جنگل‌ها، مراتع، تالاب‌ها و کوهستان‌ها در نواحی مختلف ایران فقط یک مسأله محلی نیست، بلکه بحران‌هایی در حال رشد هستند که موجودیت سرزمینی ایران را تهدید می‌کنند و در وضعیت نابسامان فعلی، اثرات‌شان سراسر جغرافیای ایران را با چالش جدی روبه‌رو کرده است. تخریب جنگل‌های زاگرس و البرز و خشک‌شدن تالاب‌های جنوب غرب و مرکز ایران، منشأ تهاجم وسیع ریزگردها به بخش‌های مرکزی کشور و تحمیل هزینه‌های درمانی زیادی به کشور و مردم شده است. کاهش منابع آب و افزایش مهاجرت اقلیمی، رکود مشاغل سنتی و حاشیه‌نشینی گسترده، پیامدها و مخاطرات جدی برای ما در پی داشته و خواهد داشت. پدیده‌هایی که هریک در نقاط مختلف کشور، در صورت بی‌توجهی و عدم اقدام بازدارنده جدی، بی‌تردید منجر به ناامنی زیست‌محیطی و اقتصادی در مقیاس ملی خواهد شد. در ادوار مختلف، میراث طبیعی، پشتوانه مهم پایداری سرزمینی در کشور ما بوده است و در روزگار فعلی هم نمی‌توانیم بدون حمایت و حفاظت از میراث طبیعی، به توسعه پایدار بیندیشیم. بسیاری از دست‌آفریده‌های هنری در کشور ما ریشه در طبیعت دارند و صنایع‌دستی متنوع ایران با استفاده از مواد اولیه طبیعی، خلق و تبدیل به ظرفیت‌های اقتصادی و اشتغالزایی می‌شوند. با اتکا به این کسب‌وکارهای عموماً محلی، معیشت خانواده‌ها در اقصی نقاط کشور، بویژه در روستاها و شهرهای کوچک تأمین می‌شود. حال، با افول میراث طبیعی، چگونه می‌توان به حفظ رونق این عرصه راهبردی برای ایران فکر کرد؟ ظرفیت بزرگ گردشگری روستایی و حفظ پایداری امنیت غذایی و منابع محلی، همگی برآمده از تنوع میراث طبیعی است و فراموشی و بی‌برنامگی در حفاظت از این میراث، فرصت‌های اشتغال و توسعه پایدار را با مشکلات جدی روبه‌رو خواهد کرد.

آن‌چه مسلم است، اهتمام ملی نسبت به حفاظت و پایداری میراث طبیعی ایران، یک مسئولیت حیاتی و ضروری است و همه بخش‌های دولتی و غیردولتی با تمام توان و ظرفیت‌های خود باید برای احیا و رونق دوباره آن تلاش کنند. وضعیت فعلی این عرصه، جای هیچ فرصت‌سوزی یا کوتاهی باقی نگذاشته و نباید فراموش کنیم که مخاطرات ذکرشده در این نوشتار، بسیار جدی‌تر از آن هستند که با تعارفات و مناسبات رایج و چرخه‌های معیوب اداری بتوان روی آن سرپوش گذاشت.

حفاظت از طبیعت، یک انتخاب اختیاری نیست، بلکه ضرورتی تمدنی است. ما در بزنگاهی تاریخی ایستاده‌ایم؛ یا با مسئولیت‌پذیری، طبیعت را نجات می‌دهیم و با آن، فرهنگ و آینده‌مان را نیز؛ یا در برابر چشم خود، نظاره‌گر فرسایش سرزمینی می‌شویم که هزاران سال مهد تمدن و خلاقیت بوده است.

عکس نوشت

تالاب بندعلیخان

بررسی های آزمایشگاهی نشان داد

گردوغبار تهران سمی نیست

زیست‌بوم - در روزهای اخیر، ادعایی نگران‌کننده از سوی موسوی خوانساری، عضو هیأت‌مدیره انجمن آب و خاک پایدار ایران، مبنی بر وجود آرسنیک و سیانور در گردوغبار برخاسته از تالاب خشک‌شده بندعلی‌خان ورامین، فضای رسانه‌ای را تحت تأثیر قرار داده است. او هشدار داده که این گردوغبار سمی سلامت میلیون‌ها نفر در تهران و حومه را تهدید می‌کند. اما دو مقام متخصص و مستند، به‌صورت شفاف و علمی به این ادعا پاسخ داده‌اند.

پاسخ مستند از سوی کارشناس پروژه

شهره صدری، کارشناس ارشد محیط‌زیست و عضو تیم مطالعاتی پروژه بررسی آلودگی خاک منطقه شهرک صنعتی چرمشهر ورامین، در واکنش به این ادعا تأکید کرد: «در نمونه‌برداری‌های انجام‌شده در سال ۱۳۹۹ هیچ‌گونه آلودگی غیرمجاز به آرسنیک در منطقه مشاهده نشده است. مطابق با نتایج آزمایشگاهی، میزان آرسنیک در خاک منطقه بین ۵ تا ۱۶ میلی‌گرم در کیلوگرم بوده، در حالی که حد مجاز طبق استاندارد ملی ایران برای خاک‌های قلیایی در کاربری‌های مختلف (کشاورزی، جنگلی، تجاری) بین ۴۰ تا ۷۰ میلی‌گرم است.»

این نتایج به‌روشنی نشان می‌دهد که نه‌تنها آلودگی شدید وجود ندارد، بلکه سطح عناصر سمی نیز در محدوده ایمن و استاندارد است. صدری همچنین از رسانه‌ها خواست تا از انتشار اخبار غیرکارشناسی که منجر به تشویش اذهان عمومی می‌شود، خودداری کنند. به گفته او، مستندات این مطالعات سال‌هاست در سایت سازمان حفاظت محیط‌زیست موجود است، اما برخی افراد بدون مراجعه به این منابع اظهار نظر می‌کنند.

تکذیب رسمی از سوی رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم

دکتر احمد طاهری، رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز با استناد به پایش‌های علمی دقیق، ادعای موسوی خوانساری را کاملاً رد کرد. طبق توضیحات او: «بیش از ۱۰ نمونه‌برداری از ذرات معلق در تهران طی روزهای اخیر انجام شده، آنالیز این نمونه‌ها در همکاری با دانشگاه علوم پزشکی تهران، بیش از ۴۰ عنصر و ترکیب را شامل می‌شد که هیچ اثری از سیانور در نمونه‌ها مشاهده نشده و میزان عناصر فلزی مانند آرسنیک، کمتر از حد استاندارد اتحادیه اروپا گزارش شده است.»

طاهری تأکید کرد: «عناصر سنگین مانند آرسنیک ذاتاً در پوسته زمین وجود دارند، اما میزان آنها در شرایط کنونی در هوای تهران نگران‌کننده نیست.»

هشدار بی‌پشتوانه یا نگرانی واقعی؟

بررسی دقیق شواهد، نتایج آزمایشگاهی، استانداردهای ملی و اظهارات کارشناسان رسمی نشان می‌دهد که ادعای وجود آرسنیک و سیانور در گردوغبار تالاب بندعلی‌خان فاقد پایه علمی و مستندات معتبر است. در شرایطی که جامعه با مشکلات زیست‌محیطی واقعی مواجه است، انتشار اخبار غیرعلمی و هشدارهای بی‌پشتوانه نه‌تنها به حل مسأله کمک نمی‌کند، بلکه به بی‌اعتمادی عمومی و انحراف توجهات از بحران‌های واقعی محیط زیستی دامن می‌زند.

آگهی فراخوان عمومی
جذب سرمایه‌گذار
سازمان منطقه آزاد تجاری – صنعتی اینچه‌برون
در راستای توسعه و رونق اقتصادی، ایجاد اشتغال پایدار و ارتقای زیرساخت‌های گردشگری، تجاری و اقامتی، در نظر دارد زمین اختصاصی در زون تجاری-گردشگری را از طریق فراخوان عمومی به سرمایه گذار واجد شرایط به صورت مشارکت مدنی یا قدرالسهم مشخص در مالکیت یا درآمد بهره‌برداری واگذار نماید.
بدین‌وسیله از کلیه سرمایه‌گذاران و فعالان واجد صلاحیت دعوت می‌شود مدارک و پیشنهادات خود را در مهلت مقرر به سازمان ارائه نمایند.
جهت کسب اطلاعات بیشتر به وبگاه: www.inbofz.ir
بخش فراخوان مناقصه و مزایده مراجعه نمایید.

آگهی فراخوان عمومی
جذب سرمایه‌گذار
سازمان منطقه آزاد تجاری – صنعتی اینچه‌برون
در راستای توسعه خدمات لجستیکی و حمل‌ونقل ترکیبی در کریدور شمال - جنوب، در نظر دارد زمین محوطه بار کانتینری سایت موقت عربش را در زون لجستیک منطقه آزاد اینچه‌برون از طریق فراخوان عمومی به سرمایه‌گذار واجد شرایط اجاره دهد.
بدین‌وسیله از کلیه سرمایه‌گذاران و فعالان واجد صلاحیت دعوت می‌شود مدارک و پیشنهادهای خود را در مهلت مقرر به سازمان ارائه نمایند.
جهت کسب اطلاعات بیشتر به وبگاه: www.inbofz.ir
بخش فراخوان مناقصه و مزایده مراجعه نمایید.

آگهی تمدید مناقصه
(خرید ۵۰۰,۰۰۰ تخته کیسه سیمان یکرو چاپ آرم شرکت PP داخلی تیپ II)
شرکت سیمان یاسوج در نظر دارد "۲۰۰,۰۰۰ تخته تیپ II رده ۴۲/۵ و ۲۰۰,۰۰۰ تخته تیپ II رده ۳۲/۵" را با شرایط مندرج در اسناد از طریق مناقصه واگذار نماید لذا از کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل می‌آید.
● شرایط اخذ اسناد مناقصه: مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۱۱۳۳۹۰۲۱۲۰۰۴ نزد بانک صادرات بنام شرکت سیمان یاسوج پرداخت و رسید آن به شرح مندرج در اسناد تحویل گردد.
● زمان اخذ اسناد: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ لغایت ۱۴۰۴/۰۵/۰۴ می‌باشد.
● زمان تحویل اسناد: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ لغایت ۱۴۰۴/۰۵/۰۴ می‌باشد.
● تضمین مناقصه: مبلغ ۱۰۰ قیمت پیشنهادی به عنوان تضمین شرکت در مناقصه می‌باشد که در سامانه صیاد در وجه شرکت سیمان یاسوج ثبت گردد.
● تاریخ تحویل اسناد: تا (ساعت ۱۶:۳۰) مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۴
● تاریخ بازگشایی اسناد: ساعت ۹ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۵ می‌باشد.
● جهت اخذ اسناد مناقصه و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس سایت شرکت سیمان یاسوج مراجعه نمایید.
در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ذیل تماس بگیرید.
www.yasujcement.ir ۰۷۴-۳۳۲۶۲۲۰۱ تا ۰۹۱۷-۱۵۱۷۱۰۳
شرکت سیمان یاسوج

آگهی مناقصه عمومی نوبت اول
فرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) - موسسه شهید رجایی در نظر دارد بخشی از عملیات تهیه تجهیزات و نصب سیستم تهویه (VRF) ساختمان کنترل هوشمند تونل در پروژه تاسیسات راه آهن تهران - تبریز، را از طریق مناقصه عمومی برون سپاری نماید.
لذا از پیمانکاران واجد شرایط دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد مناقصه به آدرس تهران، بزرگراه شهید متوسلیان (فتح)، روبروی فتح ۲۷، ابتدای خیابان نورد، پروژه تاسیسات راه آهن تهران - تبریز، واحد امور پیمان مراجعه فرمایند یا با شماره تلفن ۰۹۱۲۵۲۷۰۲۲۵ (مهندس سجادفر) در ساعات اداری تماس حاصل نمایند.
تاریخ دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۴ می باشد.
تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال مطابق با آیین نامه تضامین دولتی می باشد.
● پیمانکاران می بایست جهت دریافت اسناد، معرفی نامه ارائه نمایند.
● نحوه پرداخت به پیمانکاران بصورت ۱۰۰ درصد نقد می باشد.
● در ضمن هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه خواهد بود.

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی پیمانکاران (مناقصه EPC7)
شماره مناقصه SHG-00137 نوبت دوم
TENCO
شرکت توسعه انرژی و نفت نگین آفاق کیش (تنکو) به‌عنوان پیمانکار اصلی پروژه میدان نفتی شادگان مایل است پیش از برگزاری مناقصه EPC7، مبادرت به انجام فرآیند ارزیابی پیمانکاران مجرب جهت واسپاری مناقصه مذکور نماید. شرح کار تفصیلی در اسناد ارزیابی کیفی درج شده است.
به‌صورت خلاصه، پیمانکارانی که علاقه‌مند به شرکت در این فراخوان می‌باشند، ملزم به ارائه اسناد ذیل می‌باشند:
● پروفایل شرکت، صورت‌های مالی حسابرسی شده برای سه سال گذشته با گزارش سالانه منتشر شده، سوابق و تجارب کاری مرتبط به موضوع فراخوان، نامه از بانک با مشخص نمودن حد اعتباری تضامین بانکی، نامه عملکرد مناسب در پروژه‌های پیشین مشابه و هرگونه اطلاعات دیگری که بیانگر صلاحیت/توانایی پیمانکار در ارائه خدمات موضوع فراخوان می‌باشد.
● نکته حائزاهمیت: این سند یک آگهی فراخوان ارزیابی کیفی می‌باشد و مدارک تفصیلی آن از طریق ایمیل برای پیمانکاران علاقه‌مند که بدوا به تشخیص شرکت تنکو واجد شرایط جهت دریافت اسناد ارزیابی کیفی تشخیص داده می‌شوند، ارسال می‌شود. لطفاً جهت دریافت اسناد تفصیلی ارزیابی کیفی حداکثر ۵ روز کاری پس از انتشار آگهی، مدارک مشتبه تجربیات مشابه ۵ سال گذشته به انضمام اساسنامه خود را به ایمیل ERoustaie@eastpetrotech.com ارسال نمایید.
● برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره: ۸۸۶۴۸۳۰۵ - ۰۲۱ داخلی ۳۰۱ و رایانامه ERoustaie@eastpetrotech.com تماس حاصل نمایید.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
شماره «۳ ت ۱۴۰۴» نوبت دوم
جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی
شرکت سهامی
آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک
آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک در نظر دارد فراخوان واگذاری خدمات امور حمل ونقل به‌شماره (سیستمی)۲۰۰۴۰۰۱۰۵۰۰۰۰۰۰۵ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.
کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.
متقاضیان شرکت در فراخوان درصورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به‌صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به‌عمل آورند.
مواعد زمانی:
-تاریخ انتشار فراخوان: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ ساعت ۱۲
-مهلت دریافت اسناد فراخوان: روز پنج‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ ساعت ۱۳
-مهلت ارسال پیشنهادات: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷ ساعت ۱۳
-زمان بازگشایی پاکت‌ها: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۸ ساعت ۹
نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: یک میلیارد و پانصد میلیون ریال ضمانت‌نامه بانکی یا واریز نقدی
اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: تهران، خیابان کارگر شمالی بالاتر از تقاطع جلال آل احمد، بین خیابان پانزدهم و شانزدهم پلاک ۱۴۶۴ - شماره تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۷۹۵۳

آگهی فروش اموال غیرمنقول
نوبت اول
شهرداری اندیشه در نظر دارد به استناد مجوز شورای اسلامی شهر اندیشه نسبت به‌فروش اموال غیرمنقول ذیل از طریق تجدید مزایده عمومی به اشخاص حقیقی و حقوقی واجدالشرایط به‌صورت نقد و اقساط اقدام نماید:
۱- تجدید مزایده ۲۵ واحد تجاری، مجتمع اداری-تجاری نور، واقع در فاز ۳ اندیشه
۲-تجدید مزایده ۱۷ غرفه بازار روز بهستان -واقع در فاز ۴ اندیشه
۳-تجدید مزایده ۲ واحد اداری، مجتمع اداری- تجاری نور، واقع درفاز۳ اندیشه
◄ مهلت وتاریخ دریافت اسناد تا پایان وقت اداری سه شنبه ۱۴۰۴/۴/۳۱
شرایط شرکت در تجدید مزایده عمومی، مدارک لازم جهت دریافت اسناد، مهلت و محل دریافت اسناد، مهلت و محل تسلیم پیشنهادات و تاریخ ومحل بازگشایی پیشنهادات در سامانه ستاد ایران (www.setadiran.ir) درج گردیده است.
برای کسب اطلاعات بیشتر بارکد اسکن شود
● تاریخ چاپ اول ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ ● تاریخ چاپ دوم ۱۴۰۴/۰۴/۳۰
بهروز کاویانی شهردار شهر اندیشه

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
نوبت اول
شرکت خدمات هوایی پست و مخابرات (پیام) در نظر دارد، انجام عملیات هوانوردی و ارائه سرویس‌های مربوط به فرودگاه بین‌المللی پیام را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای و براساس قانون برگزاری مناقصات مصوب سال ۱۳۸۳ به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.
تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۷,۵۶۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال (هفت میلیارد و پانصد و شصت و سه میلیون ریال) مطابق آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی با واریز نقدی
مهلت و نحوه خرید اسناد: از روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۴ الی ۱۴۰۴/۰۴/۲۹
محل دریافت اسناد: از طریق مراجعه به سامانه تدارکات دولت به نشانی www.setadiran.ir
مهلت تحویل پیشنهادات: تا روز پنج‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۹
محل تحویل پیشنهادات: از طریق بارگذاری در سامانه مذکور
زمان بازگشایی پاکات: ساعت ۰۹:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۱
* اطلاعات تکمیلی و داشتن مجوزهای لازم که در اسناد مناقصه لحاظ گردیده الزامی است.
* جهت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۶۳۳۱۷۱۴۲۴-۴۲۳ امور قراردادها تماس حاصل نمایید.
۱۹۶۲۹۸۶